

Il-Benchmark ta' Tmiem l-Edukazzjoni Primarja

2013

It-Tieni Sessjoni

Il-Malti: Il-Fehim mis-Smigh

Il-Hin: 30 minuta

IL-KARTA TAL-EŻAMINATURI

NOTA:

L-eżami kollu jinqara minn narraturi li lehinhom huwa rrekordjat fuq diska kompatta. Dan l-iskript jinqara BISS f'każ li d-diska kompatta ma tahdimx.

Merhba.

Matul is-sessjoni tas-smigh ser tisma' żewġ siltiet.

Jekk trid, tista' tibda taħdem l-eżerċizzji fl-iskript li għandek quddiemek waqt li qed tisma' l-qari tas-siltiet.

Kull silta, flimkien mal-eżerċizzji, se tinqara darbtejn.

Issa nitolbok tiftah l-iskript li għandek quddiemek u ssib paġni 2 u 3.

----- Waqfa ta' 10 sekondi -----

Għandek ftit hin biex tara u taqra Tahriġ A u Tahriġ B tal-ewwel silta.

----- Waqfa ta' 25 sekonda -----

Issa se tinqara l-ewwel silta. Waqt il-qari tista' tibda taħdem l-eżerċizzji.

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Il-Qari tal-Ewwel Silta: Ir-Rapport tat-Temp

Nagħtu ħarsa lejn it-temp kif se jkun illum it-Tnejn sebgha ta' Frar. It-temp mistenni jkun bnazzi. L-ogħla temperatura se titla' sa tmintax-il grad *Celsius* u l-inqas waħda tinżel sa ħmistax-il grad. L-umdità hi ħamsin fil-mija. Ir-riħ ftit qawwi mill-Punent. L-indiċi tar-raġġi UV huwa erbgħa. Il-vizibiltà mistennija tkun tajba ħafna.

Issa se nagħtu ħarsa lejn ix-xita li niżlet ilbierah fil-Gżejjer Maltin: Hal Luqa erba' millimetri xita u r-Rabat Ghawdex sitt millimetri.

Ix-xita li tkejjlet mill-ewwel ta' Settembru 'l hawn hija tliet mija u ħamsin millimetru.

Naraw x'inhuma l-kundizzjonijiet tal-baħar illum. It-temperatura tiegħu se tkun sittax-il grad *Celsius*. L-Uffiċċju Meteoroloġiku javża lis-sajjieda u lill-baħħara li waranofsinar il-baħar se jkun qawwi ħafna.

Nagħtu ħarsa lejn it-temp u t-temperaturi tal-jiem li ġejjin:

- It-Tlieta se jkun hemm xi ħalbiet tax-xita bir-raġhad kultant, u t-temperatura mistennija tilhaq is-sittax-il grad.
- L-Erbgħa u l-Hamis it-temp mistenni jkun imsaħħab b'xi waqtiet xemxin. It-temperatura se tilhaq is-sbatax-il grad.
- Għal tmiem il-ġimgħa mistennija maltempata bir-raġhad. Il-Ġimgħa u s-Sibt it-temperatura se tinżel għal għaxar gradi. Ir-riħ se jkun mill-Grigal b'qawwa ta' riefnu.

Illum ix-xemx telgħet fis-sebgha u tnax-il minuta u se tinżel fil-ħamsa u tlettax-il minuta.

Tmiem l-ewwel silta

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Issa se naqralk Tahriġ A.

Tahriġ A. Immarka t-twegiba t-tajba billi tagħmel sinjal fil-kaxxa t-tajba.

L-ewwel waħda lesta bhala eżempju.

Numru wiehed:

Is-sena d-dieħla t-temp se jkun sabiħ.

Din **Ma ssemmietx**. Għalhekk għamilt sinjal fil-kaxxa hdejn **Ma ssemmietx**.

Issa se naqralk il-bqija tas-sentenzi u tista' taħdimhom.

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Numru tnejn:

Ilbieraħ m'għamlitx xita fil-Gzejjer Maltin.

Veru, Falz jew Ma ssemmietx?

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Numru tlieta:

Illum il-baħar se jkun kalm ħafna.

Veru, Falz jew Ma ssemmietx?

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Numru erbgħa:

Matul din il-gimgha se tagħmel ix-xita.

Veru, Falz jew Ma ssemmietx?

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Numru hamsa:

Bil-maltemp se jinqata' d-dawl.

Veru, Falz jew Ma ssemmietx?

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Numru sitta:

Ix-xemx titla' ftit wara s-sebgha u tinzel ftit wara l-hamsa.

Veru, Falz jew Ma ssemmietx?

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Issa li qrajtlek Tahriġ A, nistghu ngħaddu għal Tahriġ B.

Tahriġ B. Qabbel Kolonna A ma' Kolonna B billi ssib it-twegiba t-tajba u tikteb in-numru fil-kaxxa.

L-ewwel wahda lesta bhala eżempju.

F'Kolonna A, f' numru wiehed, naqraw:

Illum is-sebġha ta' Frar...

F'Kolonna B din is-sentenza tkompli...

it-temp mistenni jkun bnazzi.

Għalhekk ktibt in-numru wiehed fil-kaxxa ta' hdejha.

Mela s-sentenza shiħa tiġi:

Illum is-sebġha ta' Frar it-temp mistenni jkun bnazzi.

Issa se naqralek Kolonna A u wara Kolonna B. Waqt li qed naqra, tista' tibda tqabbel iż-żewġ partijiet tas-sentenzi.

Kolonna A:

Numru tnejn: Illum, l-ogħla temperatura se titla' sa...

Numru tlieta: L-indiċi tar-raġġi UV huwa...

Numru erbgħa: Minn Settembru 'l hawn...

Numru hamsa: L-Erbgħa u l-Ħamis it-temperatura se titla' sa...

Numru sitta: Il-Ġimgħa u s-Sibt...

Issa se naqralek Kolonna B:

... erbgħa.

... sbatax-il grad.

... ir-riħ se jkun mill-Grigal.

... niżlet tliet mija u hamsin millimetru xita.

... tmintax-il grad.

----- Waqfa ta' 10 sekondi għal min ikun għadu jikteb -----

Se terġa' tisma' s-silta u t-tahriġ għat-tieni u l-ahhar darba. Waqt li qed tisma' tista' tkompli taħdem u tispiċċa l-eżerċizzji.

----- Is-silta u t-tahriġ jerġgħu jinqraw, bl-istess waqfiet -----

Issa se tinqara t-tieni silta. Nitolbok issib paġna 4 u paġna 5.

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Għandek ftit hin biex tara u taqra Tahriġ A u Tahriġ B tat-tieni silta.

----- Waqfa ta' 25 sekonda -----

Waqt il-qari tista' tibda taħdem l-eżerċizzji.

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Il-Qari tat-Tieni Silta: Ghal fuq, xbin?

- Mara:* Tgħid din hi l-karozza li rridu nirkbu?
Raġel: Ha nistaqsih... Din tgħaddi minn Wied il-Ġizimin, jekk jogħġbok?
Xufier: Iva siehbi, itilgħu. Dalwaqt nitilqu għax din tal-ghaxra u nofs.
Mara: Għall-erwieh jahasra. Grazzi hafna. Hsibna li tlifnieha l-aħħar wahda. Ma kellniex aptit nieklu mixja bil-kif!
Xufier: Le, serraħ mohħok hi, għad baqagħli hames minuti oħra biex nitlaq. Jien għad għandi girja ġmielha għax billi din hi l-mija, wiehed u erbgħin irrid nitla' sa Hal Qronfol u nispiċċa l-vjaġġ f'Wied il-Bużbież. Ngħid is-sewwa bħalissa jkolli seba' mitt sena sa ma nasal id-dar u ningabar. Ili barra minn sbieħ Alla u nhossni ghajjen mejjet.
Raġel: Għandek raġun, habib. Ix-xogħol tagħkom mhux faċli, għax intom tridu thabbtu wiċċkom ma' hafna nies u ssibu minn kollox.
Mara: U mhux kull xogħol fih tiegħu! Jien ma nhabbatx wiċċi ma' klassi kollha tfal? U mqarqċin sew ta, ha ngħidlek!
Xufier: Veru li kull xogħol fih id-diffikultajiet tiegħu, imma sinjura, kemm hu aħjar li tkun fil-klassi! Int daqqa tirrabja u daqqa tidhak xi wahda. It-tfal idahħkuk bil-praspar li jagħmlu. Jien hawn wiċċi dejjem mal-istering u hlief traffiku ma narax. Jekk tieqaf f'tit jew issuq bil-mod, ta' warajk jibda jpaqpaqlek il-horn. Issa jien kif nista' ma niqafx, għiduli intom!
Barra minn hekk, in-nies igorru għal kull haġa ta' xejn: issa dak għax tajtu hafna zġhar, imbagħad l-oħra għax waqqaftilha tikka 'l bogħod, l-oħra għax waqqaft bis-salt u kienet għoddha waqgħet, u dejjem b'xi haġa. Rari nsib xi tnejn min-nies bħalkom ma' min ngħid kelma.
Mara: M'intix tgħid hażin, sieheb, għax aħna malajr inkunu lesti biex nikkritikaw lil haddieħor u m'ahniex lesti li nerringrazzjaw u nagħdru lill-oħrajn.
Raġel: Dejjem dan ix-xogħol għamilt, habib?
Xufier: Le, mhux dejjem kont insuq. Jien propjament kont bin-negożju, imma ma tantx mort tajjeb. Għal dak ix-xogħol trid tkun lest li tqatta' hafna hin bogħod mid-dar u kien ikolli nsiefer ukoll. Din li ma kienx ikolli hin għall-mara u t-tfal ma kinitx toghġobni. Għalhekk iddeċidejt li nitlaq. Almenu f'dax-xogħol għandi jjem ta' mistrieħ u nista' ngawdi aktar lil tad-dar.
Mara: M'hawnx għalik, sieheb. Għamilt għażla għaqlija. Sejrjn?
Xufier: Iva, tlaqna bil-mod għax sar il-hin. Mil-lum 'il hemm meta tarawni waqqfuni.

Tmiem it-tieni silta

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Issa se naqralek Tahriġ A.

Tahriġ A. Immarka t-twegiba t-tajba billi tagħmel linja taħtha skont dak li smajt fis-silva.
L-ewwel waħda lesta bhala eżempju.

Numru wiehed: Din il-konverżazzjoni saret:
a) fi klassi.
b) f'ħanut.
c) fuq il-karozza tal-linja.

It-twegiba t-tajba hija c) **fuq il-karozza tal-linja.** Għalhekk għamilt linja taħtha.

Issa se naqralek il-bqija tas-sentenzi u tista' taħdimhom.

Numru tnejn: Dawn in-nies kienu qed jitkellmu:
a) f'nofsinhar.
b) filgħaxija.
c) filgħodu.

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Numru tlieta: Il-karozza kellha numru:
a) mija, sitta u sebghin.
b) mija u erbatax.
c) mija, wiehed u erbghin.

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Numru erbgha: Il-mara kienet:
a) taħdem f'uffiċċju l-Belt.
b) gwida tat-turisti.
c) għalliema fi skola.

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Numru hamsa: Ix-xufier se jtemm il-vjaġġ tiegħu:
a) f'Hal Qronfol.
b) f'Wied il-Bużbież.
c) f'Wied il-Ġizimin.

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Numru sitta: L-espressjoni '*minn sbieħ Alla*' tfisser:
a) minn filgħaxija tard ħafna.
b) minn nofsinhar 'il quddiem.
c) minn filgħodu kmieni ħafna.

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Issa se naqralk Tahriġ B.

Tahriġ B. Imla l-vojt b'kelma wahda skont is-sens tas-silta.

L-ewwel wahda lesta bhala eżempju.

Numru wiehed:

Qabel ma kien isuq, ir-raġel kellu **negozju**.

It-twegiba t-tajba hija **negozju**. Mela fil-linja l-vojta nikteb **negozju**.

Issa se naqralk il-bqija tas-sentenzi u tista' taħdimhom.

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Numru tnejn:

Hu kien ikollu jsiefer u ma tantx kien ikollu _____ għall-familja.

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Numru tlieta:

_____ jiltaqa' ma' ħafna diffikultajiet fit-toroq.

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Numru erbgħa:

Mhux darba jew tnejn jispiċċa jkollu _____ fit-traffiku.

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Numru hamsa:

Ġieli jkun hemm xi passiġġier li joqgħod _____ għal kull haġa ta' xejn.

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Numru sitta:

Rari jsib lil xi ħadd li jgħidlu grazzi jew li joqgħod _____ miegħu. Basta mhux waqt li jkun qed isuq!

----- Waqfa ta' 10 sekondi għal min ikun għadu jikteb -----

Se terġa' tisma' s-silta u t-tahriġ għat-tieni u l-aħhar darba. Waqt li qed tisma' tista' tkompli taħdem u tispiċċa l-eżerċizzji.

----- Is-silta u t-tahriġ jerġgħu jinqraw, bl-istess waqfiet -----

Issa għandek żewġ minuti biex tiċċekkja l-eżerċizzji kollha.

----- Waqfa ta' 2 minuti -----

Grazzi. L-eżami tas-smigh spiċċa. Sahha!